

AZ ORSZÁG ÚJRAEGYESÍTÉSÉVEL LASSAN ELTŰNIK AZ ELLENSÉG ÉS A BARÁT

Északról délre Vietnámban

Vietnám neve beleivódott az idősebbek tudatába, hiszen fél évszázada minden hír az ottani eseményekkel kezdődött. Forгатócsoporttal néhány éve jártam végig az országot. Egy különleges világgal ismerkedhettem meg, s azóta is érdekelnek az onnan érkező hírek.

→ CSERMÁK ZOLTÁN

Évtizedekkel ezelőtt Vietnám minden nap a lapok címlapján szerepelt, majd hosszú időre a hallgatás vette körül. Csupán egy-egy apró hír foglalkozott az országgal, szomszédjai nagyobb figyelmet kaptak a médiától. A titok nyitja a sokat szenvedett nép utóbbi fél évszázadának történelmében rejlik, a háborúk végeztével beköszöntő békés időszak már nem volt hírértékű. Újabban ismét hallat magáról az ország. Sokan gazdasági csodáról beszélnek, s noha az európai fülnek szokatlanul hangzik a bruttó hazai össztermék hat-nyolc százalékos feletti éves emelkedése, a helyszínen szemlélődő már jobban megérti a fejlődés mozgatórugóit.

Fiatal az ország, a százmillió lakosság 28 százaléka 20 év alatti. Mindenki vállalkozik, mindenki tenni akar a jövőért. A kisvállalkozók mellett a külföldi befektetők is felismerték a térség adottságait. A klasszikus ázsiai tőkeexportőrök mellett az egykori ellenfél, az Amerikai Egyesült Államok is feliratkozott a legnagyobb befektetők listájára, s egyre több európai ország is érdekelt a gazdasági kapcsolatok erősítésében.

Hanoi, Vietnám nagy történelmi múltú fővárosa több mint hétmillió lakosnak ad otthont. A Vörös folyó mentén elterülő metropolisz méretei ellenére helyenként megőrizte kisvárosi báját. A nagyvárosi nyüzsgésben is mindig létezik egy park, egy vízpart, ahol a helybéli és a turista megpihenhet. Az élet középpontja az utca, üzleti tárgyalások színhelye, agora, ahol az emberek megvitatják az élet dolgait. Állandó mozgásnak lehetünk tanúi, minden pillanatban történik valami érdekes, legfeljebb a színhely változik. Sokan az utcán dolgoznak, a műhelyek és azok környezete szinte egybeolvad. Máshol talán konfliktusokba torkollna e szabadság, Hanoi-ban viszont a járókelők nagy tapintattal kerülnek ki a közterén tevékenykedőket.

Az újraegyesült ország

Utunk első hajnala a virágpiacra talált minket. Még teljes a sötétség, gyér világítás mellett kötődtek az üzletek. A várost övező mezőgazdasági vidékekről, gyakran 20 km-ről érkeztek a termelők áruikkal kerékpáron, motorbiciklin s a legkülönbözőbb szállítójárműveken.

A vásártér városi tulajdonban van. Mint minden piacon itt is nagy szerepe van a stand fekvésének, így elemi érdek a minél korábbi helyfoglalás. A virág átszövi az ázsiai ember mindennapjait, az egyszerű díszítéstől az áldozati adományokig mindenütt megtalálható. Hanoi-ban sok a virágüzlet, a szépszájú hotel is a klientúrához tartozik. A vietnámi virágok a kor követelményeihez igazodva megjelentek a világhálón, így a föld minden pontjára eljutnak.

Sétánkat a Ba Dinh téren folytattuk. A tágas terület egyben jelképe is Hanoi-nak és Vietnám 20. századi történelmének. Két fontos esemény is kötődik ide, 1945. szeptember 2-án itt kiáltották ki az ország függetlenségét, s rá 23 évre itt olvasták fel Ho Si Minh testamentumát a gyászoló tömegnek. A téren épült fel később a politikai mauzóleuma, amely mellett a felirat is hirdeti „Ho apó” művének örökkévalóságát. Kétségtelen, hogy a legismertebb vietnámi politikus mind a mai napig népszerű a lakosság körében, bebalzamoszott teste csak hosszabb sorban állás után tekinthető meg. Már kora reggel érkeznek a vendégek, akiket a nap melegétől sátoros tető véd. A látogatók végigsétálhatnak az 1890-ben alapított 20 hektáros arborétumon, megcsodálhatják a hátsóindiai flóra gazdag gyűjteményét. A parkból kiemelkedik az elnöki palota épülete, amely

A Ho Si Minh Mauzóleum Hanoi-ban „Ho apó” művének örökkévalóságát hirdeti

egykor az indokínai kormányzó rezidenciája volt. Ho Si Minh soha nem lakott az elegáns palotában, kedvenc tartózkodási helye a park eldugott zugában lévő rusztikus ház volt.

Az Indokína Gandhija névvel jellemzett államférfi élete összekötődött Vietnám múlt századi történelmével. Az első világháború végén érkezett Párizsba, itt kapta első fedőnevét: Nguyen, a hazafi. 1919-ben naiv nacionalistaként memorandumban kérte a győztes hatalmaktól hazája függetlenségét, de rá kellett döbennie, hogy a versailles-i béke nem a kis népek istápolásának érdekében kötődött. 1945-ben felcsillant a remény, hogy Vietnám meg tud szabadulni a japán megszállókkal is jól együttműködő franciáktól. De a gallok, mint egykor a Bourbonok, semmit sem tanultak, s nem felejtettek. Egy évtizedes véres harc kezdődött, a háborút lezáró genfi egyezmény meghozta ugyan a békét, de a

17. szélességi fok mentén történő kettéosztásával Vietnám nagy árat fizetett érte. A hidegháború éveiben az északi részt Kína és a Szovjetunió, Dél-Vietnámot pedig az Amerikai Egyesült Államok támogatta. A feszültségek újabb háborúba torkolltak, amely 1975-ben Saigon elfoglalásával ért véget. Ho Si Minh nem érthette meg a győzelmet, 1969. szeptember 2-án hunyta le örökre a szemét. A kommunista Vietnám sokat köszönhetett az egykori Szovjetunióknak, ezzel magyarázható, hogy amíg az európai demokráciákban a Lenin-szobrok kohókban vagy szoborparkokban végezték, Hanoi-ban egy példánya mégis a városközpontban díszel. Az ország újraegyesítésével szép lassan eltűnik az ellenség és a barát, s a vietnámi nép saját harcát vívja az emberibb jövőért.

A történelmi múltú főváros

Hanoi számtalan építészeti érdekességgel, műemlékkel büszkél-

kedhet, így napokat vesz igénybe, ha kincseit alaposan szeretnének megismerni. A főváros, ellentétben Saigonnal, évezredek történelmére tekint vissza. Krisztus után 866-ban már fellegvár vigyázta nyugalmát, 1010-ben a kínai Ly dinasztia első uralkodója Dai Nam néven az ország fővárosává tette. A történelem folyamán a város neve számtalanszor változott, a legro-

→ **Hanoi számtalan építészeti érdekességgel, műemlékkel büszkélkedhet, így napokat vesz igénybe, ha alaposan szeretnének megismerni kincseit.**

mantikusabb talán a Thang Long elnevezés, ami Felsőszállók sárkányt jelent, s a Vörös folyóról felszálló mesebeli lény legendájára támaszkodik. Mai nevét 1831-ben Minh Mang uralkodása alatt kapta, jelentése: Város a folyók között. A francia gyarmatosítók 1873-ban foglalták el, később Francia Indokína székhelyévé tették.

A franciák alaposan átalakították a város arculatát, sok értékes történelmi emlék ment veszendőbe, de a város egyben számos kolonialista épülettel is gazdagodott. A régi Citadella 1805-ben épült, a sors fintoraként francia segítséggel. Stílusában a híres francia hadiépítész Vauban mintáit követték, aki a régi tökéletes geometriájú erődítések helyett csillagalakzatú, úgynevezett alacsony védműveket alkalmazott. Az épület az egykori Annam tisztviselőinek szolgált lakhelyéül, s a fegyverraktár mellett gabona- és sóraktárak is itt kaptak helyet. Az erődöt a franciák rombolták le, igaz a megszállás után. Mára

A vietnámi főváros talán legfestőibb temploma a Doi Can negyedben álló Eglábú pagoda

Erdélyi Napló

Megjelenik minden csütörtökön.
Kiadó: Prima Press Kft.
535600 Székelyudvarhely,
Bethlen Gábor u. 55.
tel.: 0266-218361
ISSN: 1223-1223

Felelős szerkesztő: Makkay József

Ügyvezető: Nemes László

Lapszerkesztők: Nánó Csaba, Somogyi Botond

Főmunkatársak: Borbély Zsolt Attila,
Csermák Zoltán, Sütő Éva

Hetilapunk a Krónika és a Székelyhon
napilapok csütörtöki lapszámában jelenik meg.

- Az (X)-szignóval ellátott szövegek fizetett reklámok, közlemények.
- A megjelent írások nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik!
- Szerkesztőségünk fenntartja a jogot, hogy a beérkezett levelek és másféle írások közléséről döntsön.
- Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

400027 Kolozsvár, Regele Ferdinand
(volt Wesselényi) utca 37. szám, 14. lakrész
tel.: 0264-705205, 0264-705215
e-mail cím: office@erdelyinaplo.ro

Honlap: www.erdelyinaplo.ro
Hirdetésfelvétel és terjesztés a fenti címen
hétköznap 8–16 óra között.